

2,66 MLN ZŁ Z UE NA BUDOWĘ MUZEUM W PALMIRACH

Dziś marszałek województwa i prezydent Warszawy podpisali preumowę dotyczącą unijnego dofinansowania na budowę Muzeum w Palmirach. Unijne dofinansowanie projektu wyniesie 2,66 mln zł. Pod koniec lutego br. Stołeczny Zarząd Rozbudowy Miasta ogłosi przetarg na prace budowlane, które zgodnie z harmonogramem rozpoczną się w kwietniu br. Zakończenie budowy Muzeum planowane jest na grudzień 2010 r.

1

Palmiry to miejsce symboliczne. W czasie drugiej wojny światowej w okolicznych lasach Niemcy przeprowadzili serię 21 masowych mordów, w których zginęło ponad 1700 obywateli polskich. Od 1973 r. istnieje tam Muzeum Walk i Męczeństwa w Palmirach, które od stycznia 2010 r. nosi nazwę Muzeum – Miejsce Pamięci Palmiry. Mieści się w nim stała ekspozycja prezentująca fotografie, dokumenty i pamiątki związane z ofiarami hitlerowskich egzekucji.

– *Bardzo się cieszę, że dzięki środkom unijnym możemy wspomóc budowę muzeum w Palmirach. Jest to miejsce niezwykle ważne nie tylko w historii Warszawy, ale i całego Mazowsza. Miejsce upamiętniające męczeńską śmierć tysięcy Polaków* – powiedział marszałek **Adam Struzik**.

– *Choć wydaje się, że Palmiry związane są z dawnymi wydarzeniami. To tak naprawdę od tamtych wydarzeń minęło dopiero 70 lat. Mam nadzieję, że ta inwestycja pomoże zabezpieczyć nie tylko to miejsce, ale przede wszystkim pamięć o 1700 mieszkańców Mazowsza, którzy stracili tam życie* – dodał wicemarszałek **Ludwik Rakowski**.

Obecna siedziba muzeum to ponad trzydziestoletnia budowla, w której nie mieszczą się wszystkie zbiory. Również organizacja przestrzeni budynku nie pozwala na odpowiednią prezentację tematu. Brakuje w nim nowoczesnego wyposażenia, które pozwoliłoby tak ważnemu miejscu pamięci narodowej stać się muzeum na miarę XXI w. Poza estetyką do poprawy są też kwestie bezpieczeństwa – konieczne jest dostosowanie miejsca do potrzeb osób niepełnosprawnych. Aby sprostać oczekiwaniom dzisiejszego odbiorcy, muzeum opracowało projekt nowej siedziby. Szansą na realizację tej inwestycji są fundusze unijne.

Decyzją Zarządu Województwa Mazowieckiego projekt budowy Muzeum w Palmirach został bowiem umieszczony na liście tzw. projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013. **Unijne dofinansowanie to 2 662 465 zł** (Priorytet VI Wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, Działanie: 6.2 Turystyka).

Projekt Budowy Muzeum obejmuje rozbiórkę starego obiektu, prace budowlane przy wznoszeniu nowego budynku, zakup niezbędnego wyposażenia oraz zagospodarowanie terenu wokół Muzeum (m.in. modernizacja parkingu).

Nowa siedziba ma łączyć aspekt historyczny z walorami przyrodniczymi okolicy (Puszcza Kampinowska obfitująca w wiele rzadkich gatunków roślin i zwierząt). Muzeum zajmie powierzchnię 1100 m² i będzie podzielone na dwie podstawowe strefy użytkowe. Pierwsza część (od strony wschodniej) pełnić będzie funkcję przestrzeni ekspozycyjnej. Druga część budynku (od strony zachodniej) przeznaczona zostanie na funkcje uzupełniające tj.: administracja, zaplecze techniczne, sanitariaty, część wejściowa z zapleczem (szatnia, ochrona, bar cateringowy).

W samej części wystawienniczej znajdą się wielkoformatowe siatkowe wydruki przedstawiające historię okolicy, specjalne oświetlenie i animacje dźwiękowe. Najnowsze techniki multimedialne staną się narzędziem scenograficznym do przekazu szczegółowej wiedzy historycznej o dziejach tego miejsca. Informacje w postaci tekstów drukowanych i nagrań do odsłuchu ilustrowane będą

2

wizualizacja 5
dokumentami, fotografiami (w tym fotografiami w formie transparentnych wydruków na przeszkleniach) oraz projekcjami filmów. Zabytki rzeczowe zostaną w tradycyjny sposób umieszczone w gablotach.

Nowa ekspozycja będzie obejmować siedem działów tematycznych: 1) flora i fauna Kampinoskiego Parku Narodowego; 2) historia

Kampinosu do XVIII w. (do 1974 r.); 3) powstanie kościuszkowskie (1794) i styczniowe (1863); 4) wrzesień 1939; 5) egzekucje i upamiętnienie ofiar hitlerowskich mordów (centralny punkt ekspozycji); 6) II wojna światowa – konspiracja i walki partyzanckie w Puszczy Kampinoskiej; 7) powojenna historia Palmir.

Obecnie dobiegają końca prace projektowe, wykonywane przez firmę WXCA S.C. Zakończenie budowy Muzeum planowane jest na grudzień 2010 r.

Wizualizacje projektu Muzeum Walk i Męczeństwa w Palmirach w jakości do druku dostępne są na:
<http://prasowy.um.warszawa.pl/Palmiry/>

W czasie drugiej wojny światowej – od 7 grudnia 1939 do 17 lipca 1941 – Palmiry stały się miejscem masowych mordów. Na terenie Puszczy Kampinoskiej, rozstrzelano 1757 osób. Niemcy dokonywali tu zabójstwa ludności cywilnej. Więźniów – np. z Pawiaka, przywożono i rozstrzeliwano nad przygotowanymi już zbiorowymi mogiłami. Ofiarami byli głównie ludzie cieszący się prestiżem w społeczeństwie: najaktywniejsi przedstawiciele życia politycznego, społecznego i kulturalnego, uczestnicy konspiracji, harcerze. Ludzie, których Niemcy, ze względu na ich pozycję, uznali za szczególnie niebezpiecznych – jako potencjalnych przedstawicieli Polski Podziemnej. Masowe i potajemne egzekucje miały charakter typowo eksterminacyjny. W największych, 20 – 21 VI 1940 r., zginęły 362 osoby.

Niemcy planowali ukryć zbrodnię, sadząc w tym miejscu las. Jednak m.in. dzięki leśnikom sprawa wyszła na jaw. W 1948 r. powstał tam Cmentarz - Mauzoleum upamiętniający wydarzenia tego miejsca. Spoczywają na nim szczątki

2115 ofiar, ekshumowane z egzekucji w Palmirach i z innych miejsc Puszczy Kampinoskiej oraz z Lasów Chojnowskich. Nagrobków zidentyfikowanych osób jest 577. Znanych jest też 485 nazwisk osób, o których wiadomo, że zginęły w Palmirach, ale ich ciał nie rozpoznano. O pozostałych ofiarach do dziś nic nie wiadomo.

Wśród grobów jest wiele mogił znanych warszawiaków, m.in. grób Janusza Kusocińskiego – złotego medalisty na Olimpiadzie w Los Angeles w 1932 roku, Macieja Rataja – marszałka Sejmu, Mieczysława Niedziałkowskiego – posła, działacza PPS, Heleny Jaroszewiczowej – senator RP, Jana Pohoskiego – wiceprezydenta Warszawy, bł. Zygmunta Sajny – księdza. W latach 1946-47 Polski Czerwony Krzyż przeprowadził prace ekshumacyjne w Palmirach i innych miejscowościach: Wydmach Łożnych, Laskach, Szwedzkich Górach, Stefanowie (w lasach Kabackich).

Nieznany więzień z Alei Szucha wypisał na ścianie celi słowa, które umieszczono przy wejściu na cmentarz palmirski:
„Łatwo jest mówić o Polsce, trudniej dla niej pracować,
jeszcze trudniej umrzeć, a najtrudniej cierpieć.”

Marta Milewska
Rzecznik Prasowy
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego
tel. 022 59 07 602, kom. 510 591 974
e-mail: m.milewska@mazovia.pl

Zespół Prasowy
Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych
tel. 022 542 22 23, kom. 506 047 917
e-mail: media@mazowia.eu

Julia Matuszewska
Rzecznik Prasowy
Stołeczny Zarząd Rozbudowy Miasta
tel. 022 312 44 45
e-mail: jmatuszewska@szrm.pl